

novice

Leto VI. - št. 45

KOČEVJE 4. novembra 1961

Cena 15 din

18 milijonov primanjkljaja

V Soboto 28. oktobra je v Kočevju zasedala skupščina podružnice OZSZ. Iz poročil in bogate razprave je razvidno široko polje dela, ki ga zajema socialno zavarovanje na področju zdravstva, varnosti pri delu, urejanju pokojnin ter preventivni in kurativni službi.

V prvi točki dnevnega reda so na skupščini obravnavali poročilo o sprejetih sklepih zadnjega

Mnenja o tem so bila različna, eni so bili za to, drugi ne, ker so mnenja, da bi to sindikalne

O problemu zdravstvenega stanja prebivalstva so aktivno delali vsi organi podružnice. Veliki izdatki za zdravljenje ljudi kažejo, da je treba ta problem bolj načrtno reševati. IO podružnice je o tem napravil posebno poročilo, ki ga je podal pred zborom proizvajalcev Obč. LO Kočevje, ki je mnenja, da je potrebno za izboljšanje zdravstvenega stanja ljudi, zlasti pa

pram lanskemu letu dvignilo za 5,3 %.

Zaradi nesreč in bolezni je bilo v prvih polletjih naslednje število izgubljenih delovnih dni:

1959 leta	37.392 del. dni
1960 leta	41.043 del. dni
1961 leta	38.959 del. dni

Zavarovanci so prejeli za nadomestilo plače samo od podružnice ZSZ brez nadomestila, ki ga plačujejo podjetja do 7 dni, naslednje vsote:

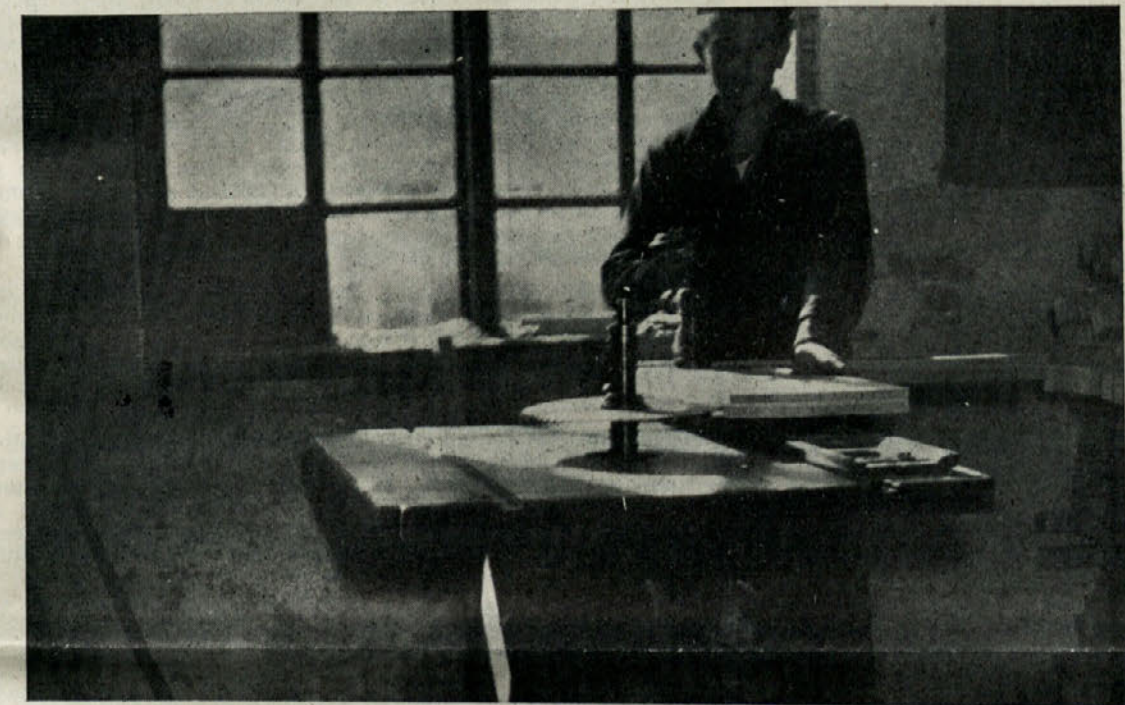
1959. leta za 21.867 dni 9 milijonov 136.661 din ali povprečno po 418 din na dan. V letu 1960 za 22.781 dni 12.099.275 din ali povprečno 531 din na dan. 1961. leta za 23.550 dni 14.085.603 din ali povprečno 598 din na dan.

Iz teh števil je razvidno, da je potrebno zdravstvenemu stanju delovnih ljudi posvetiti vso skrb, da se bo izboljšalo. Vzroki tako slabega zdravstvenega stanja prebivalstva so splošno znani. Sklenili pa so, da je potrebno od strani organov SZ, ObLO in zdravstvenega kadra storiti vse, kar je največ mogoče, da se bo to popravilo.

Zdravniških pregledov v ambulantah in polikliniki je bilo letos 63.529. Stroški za to so znašali 21.929.216 din. Zavarovanci, njihovi svojci in upokojenci so bili na zdravljenju v bolnicah 18.340 dni, za kar je podružnica SZ plačala 45.221.057 din.

Skupni dohodki podružnice so znašali v prvem polletju 1961. leta 117.897.897 din, izdatki pa pa 136.805.343 din, kar da primanjkljaj 18.907.446 din.

V poročilu in živi razpravi so bile te številke podrobno razčlenjene, podanih je bilo tudi vrsta predlogov, ki jih je skupščina sprejela kot sklepe za delo podružnice v bodoče. Socialno zavarovanje je v naši družbi družbeni organ, ki rešuje vsa vprašanja naših delovnih ljudi na zdravstvenem, socialnem in pokojninskem področju, to je organ, ki je eden izmed največjih pridobitev v naši ljudski revoluciji.

Do 30. septembra letos se je ponesrečilo pri delu 761 ljudi. Na sliki nezavarovana krožna žaga, na kateri si je delavec porezal 4 prste na levi roki. Skrbimo zato, da bo na delu čimmanj nesreč.

zasedanja. V zvezi z nesrečami pri delu je bil organiziran tečaj, ki se ga je udeležilo 24 delavcev. Aktivno je delala po tem vprašanju tudi HTV komisija in odbor za zdravstvo in preventivo, ki sta obravnavala tudi nesreče v gospodinjstvu. S tehniko se nesreče tudi v gospodinjstvu večajo, ker trgovina kupce ne seznanja dovolj o delovanju raznih aparatov.

Govorili so tudi o ustanovitvi stalne konference za varnost pri delu, ki naj bi delovala v okviru Občinskega sindikalnega sveta.

organizacije preveč bremenilo, zato do realizacije tega sklepa še ni prišlo.

IO podružnice, odbor za zdravstvo in komisija za rehabilitacijo, so večkrat obravnavali vprašanje socialno kadrovske službe v gospodarskih organizacijah, katerim so poslali tudi svoje ugotovitve. To je veliko pripomoglo za ureditev marsikaterega vprašanja delovnih ljudi. Zdravniška komisija je pregledala 33 delavcev, izmed katerih je 20 predlagala za pregled pri invalidski komisiji.

mladine, vložiti več sredstev. Na osnovi vsega tega bo prispeval tudi OZSZ Ljubljana 4 milijone din za zdravniške preglede vseh otrok v občini.

Dalje so še razpravljali tudi o laični negi bolnika na domu, ki naj bi jo uvedla stanovanjska skupnost. Tudi o zobozdravstveni službi in zborih zavarovancev so razpravljali.

V drugi točki je podal poročilo IO o delu podružnice, iz katerega je razvidno, da se je število zavarovancev letos nadaljevalo na 2. strani)

ne pomoči organizacij, ampak so se tudi povsem pravilno vprašali: »Kaj pa lahko sami na-

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZAKAJ SVOBODA ŠEPA?

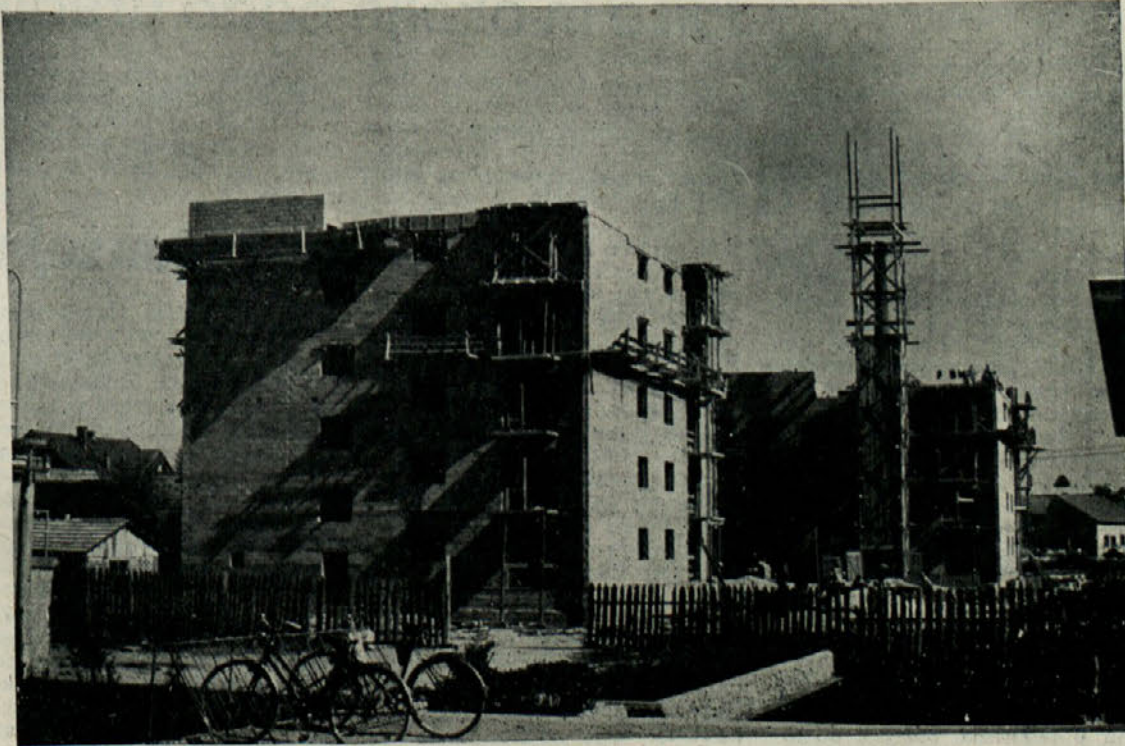
Oni večer sem se vračal iz Mahovnika v Kočevje. Pot je kratka, na njej pa sem naletel na presenečenje: na levi strani poti je ležal »nemogel« drzavljani in tudi na desni je v jarku nekdo dal od sebe čudne glasove. Od obeh je »prijetno« dišalo po vinu. Iz tega sem kot tujec sklepal, da domačini precej zaslužijo, da imajo čas in da njihova kulturna vzgoja šepa.

Le nekaj dni kasneje sem zšel na občni zbor kočevskega Delavskega prosvetnega društva Svoboda. Spet sem bil presenečen, ko so člani v poročilih in razpravi ugotavljali, da na njihovih prireditvah — čeprav so kvalitetne — ni publike, da delavsko društvo ne dobi zadostne materialne niti moralne pomoči, da je pomoč družbenih organizacij in podjetij premajhna ali pa je sploh ni ter da zaradi tega pada število aktivnih članov Svobode, predvsem dramske in pevske sekcije.

Velika večina članov, ki so sodelovali v razpravi, je kritizirala premajhno pomoč družbenih in političnih organizacij. Ugotavljali so, da so se doslej člani teh organizacij vsaj udeleževali občnih zborov Svobode in ji obljubljali pomoč, letos pa jih sploh ni bilo na zbor, čeprav so bili vabljeni. Dalje so poudarili, da je prav kulturna vzgoja državljanov — za katero skrbe med drugim tudi Svoboda — važno družbeno in politično delo. Primer o pijancih ob cesti je sicer resničen, prepričan pa sem, da to ni pogost in kritičen pojav. Opisal sem ga le, da bi čim jasneje prikazal pomen delav-

skega prosvetnega društva Svoboda. Človek, ki se opija, zapravlja nekoristno denar, si uničuje zdravje, njegova družina živi večkrat v pomanjkanju, doma se prepira, življenje mu je težko, na delo pride zmučen, kar se pozna potem tudi pri njegovih delovnih storilnostih, pri njegovih osebnih dohodkih, pri njegovem življenjskem standardu in hkrati pri življenjskem standardu vseh. Za kulturno in prosvetno izživljanje bi napravil ta človek manj denarja kot za pijačo. Bil bi bolj zdrav. Kulturne stvaritve bi ga naučile razumevati več stvari, kar bi ugodno vplivalo na njegovo družinsko življenje in na življenje v človeški družbi sploh. Ni treba posebej poudarjati, da bi bil tak človek srečnejši, ker bi več proizvajal in bi zaradi tega rastle hitreje tudi njegov življenjski standard. Zaradi vsega naštetega je upravičena zahteva članov Svobode po večji vsestranski pomoči družbenih in ostalih organizacij, vendar člani Svobode ne bi smeli samo čakati na pomoč, ampak tudi sami neprestano iskati stike z organizacijami.

Člani Svobode pa niso v razpravi samo kritizirali premajh-

Ena izmed 32 stanovanjskih stolpnice pri tržnici v Kočevju med gradnjo

Ženske probleme

bodo najboljše razumele in rešile le ženske, zato naj aktivneje sodelujejo v upravljanju

V Kočevju je bila v četrtek 26. oktobra občinska konferenca za družbeno aktivnost žensk. Poročilo je prebrala predsednica iniciativnega odbora Reza Ozura. V njem je bil zelo konkretno obdelan položaj zaposlenih žensk, njihovi problemi, uveljavljanje v organih upravljanja in pomoč zaposlenim ženskam. Razen delegatke so sodelovali v razpravi še Drago Benčina — predsednik ObLO, Janez Merhar — predsednik Občinskega odbora SZDL in Zvonka Hafner — članica Okrajnega odbora SZDL, konferenci pa je razen ostalih gostov prisostvoval tudi sekretar Občinskega komiteja ZK Ludvik Golob.

Delegatke, ženske-proizvajalke, so v razpravi prikazovale svoje probleme na delovnem mestu in doma: ponekod je pomanjkljiva preskrba s kruhom in z mesom, drugod nimajo frižerja, nekje spet šepa zobozdravstvo, avtobusna postaja ni urejena, nekje bi spet žele kinu, v več krajih šepa oziroma ni urejeno otroško varstvo, ponekod nimajo servisov, ki bi bili v pomoč zaposlenim ženskam, drugod jih imajo, pa niso polno izkoriščeni, nekatere boli spet pijanjevanje, nekje ženske že dolgo niso imele prostega dne, druge se bore za 6-urni delavnik ob sobotah itd. Povedale so, da se ženske vse bolj uveljavljajo v organih upravljanja, so pa tudi primeri — žal še pogosti — da se branijo sprejeti funkcije in da sploh ne kandidirajo rade. V zadnjem času so se začeli hitreje reševati problemi zaposlenih žensk, oziroma je bilo veliko storjenega za pomoč zaposlenim ženskam. Porajajo pa se spet novi problemi in pri njihovem reševanju naj sodelujejo predvsem ženske, sodelovale pa bodo lahko le, če bodo članice organov upravljanja (delavskih svetov, zbora proizvajalcev, raznih komisij, svetov itd.).

Razprava je dalje pokazala, kdo vse naj bi pomagal zaposlenim ženskam. Večino problemov zaposlenih žensk naj bi rešili delavski sveti, krajevni odbori, sindikati, SZDL itd. Nekateri večji kolektivi, krajevne in stanovanjske skupnosti že zelo uspešno rešujejo svoje probleme in med njimi je vprašanje zaposlenih žensk na enem prvih mest. Sele stvari, ki jih kolektivi, krajevne in stanovanjske skupnosti itd. ne bi mogle rešiti, naj bi reševal ObLO, oz. bi jih reševali v okviru komune.

Dalje je bilo poudarjeno, da naj bi se tudi žene izobraževale, študirale in se poglabljale v zadeve, ki so bile še do nedavnega skoro povsem stvar moških. Strokovno izobraževanje je nujno za doseganje večjih osebnih dohodkov, večje proizvodnje in sploh zaradi tekmovanja v boljšem gospodarstvu v slovenskem, jugoslov. pa tudi svetovnem merilu. Vsako delovno mesto zahteva sposobnega in usposobljenega človeka. Strokovno izobraževanje žensk pa je nujno tudi zaradi njihove splošne razgledanosti, ker bo le razgledana ženska dobra upravljalca in resnično enakopravna z moškimi na vseh področjih.

Stanovanja - stanovanja

543 milijonov dinarjev bo stala po predračunu gradnja 172 stanovanj, ki bodo dokončana predvidoma do leta 1963. Približno polovica teh sredstev bo šlo iz stanovanjskega sklada pri ObLO, ostalo pa bodo prispevala kot lastno udeležbo pri najetju posojil iz tega sklada različne gospodarske organizacije. Pri tržnici v Kočevju že stojita dve stolpnici po 32 stanovanj, za dve enaki pa so že zabetonirali temelje. Zidar je začel graditi 20 stanovanjski blok za svoje delavce, Trgopromet pa bo

začel z gradnjo 24 stanovanjskega bloka v začetku prihodnjega leta. Največ stanovanj v stolpnicah bodo dobili KGP 30, Avto 27, ObLO 18, Itas 17 itd., se pravi gospodarske organizacije, ki so nudile stanovanjskemu skladu največ samoudeležbe in najugodnejše pogoje za najetje posojila. Predvidoma bo stala gradnja enosobnega stanovanja v stolpnici 2,4 milijone dinarjev, dvosobnega 3 milijone 250.000 dinarjev in trosobnega 3,9 milijonov dinarjev. Stanovanja pa grade podjetja še iz svojih sred-

stev (sklada skupne porabe), največ spet KGP, Itas in Zidar, medtem ko ostala manj. Največje težave pri gradnji stanovanj imajo manjša podjetja (Oprema, Pekarna, Zavod za zaposlovanje invalidov itd.), ki potrebujejo delovno silo, ne ustvarjajo pa dovolj skladov. Podjetja grade namreč stanovanja iz sredstev sklada skupne porabe. Koliko se nabere teh sredstev, je odvisno prvenstveno od produktivnosti in rentabilnosti podjetij, pa tudi od pravilnika o delitvi čistega dohodka. — Nerešenih prejšnj za stanovanja je na ObLO 83 (to so le prošnje tistih, ki jim je občina dolžna priskrbeti stanovanje: vojni invalidi, vojne vdove itd.), še več potreb in prošnje za stanovanja pa imajo podjetja.

November mesec boja proti alkoholu

Prva splošna akcija za zatiranje alkoholizma, ki bo zajela hkrati vse kraje naše države, bo trajala od 1. do 30. novembra. Cilj akcije je, da dobi boj proti alkoholizmu množični značaj, ker je naša dežela po povprečni letni potrošnji (blizu 9 litrov alkohola na prebivalca) na enem izmed prvih mest v Evropi — med Slovenci pa smo na enem prvih mest (če ne na prvem) prav Dolenjci.

V prihodnjem tednu bo deževno vreme, po 8. novembru pa je pričakovati v višjih legah tudi sneg.

Od banke do zvišanja cen

S seje sveta za gospodarstvo pri ObLO Kočevje

Statut Komunalne banke v Kočevju je sprejet. Njena ustanoviteljica sta občinska ljudska odbora Kočevje in Ribnica. V kratkem bosta potrdila statut tudi oba zbora ObLO.

Poročilo prisilne uprave Foto-lika je bilo po mnenju članov pomanjkljivo. Svet je zahteval, da se poročilo dopolni in bo o njem potem ponovno razpravljalo.

Vloga KGP za dodelitev SI-LOSA in industrijskega tira v njegovo upravljanje ni bila rešena. Člani sveta so bili mnenja, da se reševanje tega vprašanja za nekaj časa odloži, da naj bi KGP navezala stike s ke-

mično tovarno in z upravo žitnih silosov, ki sta najemnika silosa in da je treba reševati vprašanje silosa skupno z vprašanjem mlina.

Dva nova sveta sta nastala iz dosedanjega sveta za gospodarstvo: svet za industrijo, obrt, urbanizem in promet ter svet za blagovni promet in turizem. Ta delitev je bila potrebna zaradi vse obsežnejšega dela dosedanjega sveta za gospodarstvo.

O vsem tem so razpravljali na zadnji seji sveta za gospodarstvo ObLO Kočevje, ki je bila v petek, 27. oktobra. Svet je razpravljati in sklepal še o več dru-

gih zadevah. Dal je pristanek, da odpre Tekstilana restavracijo zaprtega tipa, kjer bodo dvakrat na dan kuhali malico za svoje delavce. Podaljšal je dovoljenja za potujočo obrt nekaterim obrtnikom. »Opremi« je odobril čr-

panje zadnjega obroka 5 milijonov 778.000 din iz investicijskega sklada ObLO. Vrtinariji je odobril 300.000 dinarjev posojila iz sredstev, rezerviranih za kmetijstvo. Dalje so razpravljali še o preimenovanju Ključavničarstva v INKOP, o podražitvi brivskih uslug, o zvišanju cene kruha za 2 din v Fari (ker so za toliko dražji stroški prevoza moke), o kinu Jadran itd. Najdaljša pa je bila razprava o ustanovitvi samostojne zavarovalnice, vendar bomo o njej poročali zaradi pomanjkanja prostora v eni naslednjih števil Novic.

ZAKAJ SVOBODA ŠEPA?

pravimo za povečanje članstva? in »Kako bi pritegnili na naše prireditve čimveč publike?« Ugotovili so, da ljudje radi obiskujejo prireditve (igre, filme itd.), v katerih se dogodi vrste hitro, skratka, prireditve, ki so živahne. Tudi veseli komadi vlečejo. Vsestranski hiter razvoj je torej vplival tudi na umetniški okus ljudi, in ta okus bo morala upoštevati tudi Svoboda, če si hoče pridobiti več poslušalcev in gledalcev pa tudi aktivnih članov. Tudi dekoracija drame ali igre ne sme biti rečna, ampak privlačna, skratka — paša za oči. Take prireditve bi seveda več stale, pritegnile pa bi tudi več gledalcev in hkrati spet navdile prihajati ljudi na predstave domače Svobode.

Veliko je bilo tudi govora o propagandi za prireditve in za društvo. Doselej je namreč skoraj ni bilo. Predlagali so, naj bi ustanovili poseben odsek za propagando, ki bi v živem stiku z ljudmi in drugače propagiral posamezne prireditve ter tudi Svobodo. Ugotovili so, da so doslej vse premalo obveščali ljudi o delu Svobode preko časopisov, posebno Novic. Tudi živ stik z ljudmi, predvsem na sestankih

krajevnih odborov SZDL in drugod, je bil slab. Člani Svobode naj bi namreč svoje probleme obravnavali in prikazovali prav na raznih množičnih sestankih. Za delo in prireditve Svobode naj bi zainteresirali vse državljane, vse delovne ljudi, saj je Svoboda DELAVSKO PROSVETNO DRUŠTVO — torej NJIHOVO. Svoboda bi potrebovala pomoč družbenih organizacij predvsem za vzpostavitev stikov med njo in delovnimi kolektivi. V vsakem kolektivu naj bi bil namreč eden ali več članov, ki bi razen svojega rednega dela propagiral tudi kulturne prireditve oziroma sploh kulturo. Ta kulturni »referent« bi razen splošne propagande prodajal verjetno tudi vstopnice za kulturne prireditve, se pravi tudi za prireditve DPD Svoboda. O tem, če je kultura za posameznika, podjetje oziroma kolektiv in družbo koristna in če se torej splača delati zanjo propagando, pa sem spregovoril že v začetku članka.

Novi odbor, ki je bil na običnem zboru v sredo 25. oktobra izvoljen, in društvo, bosta imela pri delu nedvomno uspeh, če bodo vsi člani upoštevali ugotovitve običnega zbora.

pridobijo osnovo za življenje, ki je danes veliko bolj zahtevno, kot je bilo kdajkoli. Ljudje težijo za napredkom, imajo svoje programe dela, o katerih bomo kaj povedali drugič. Človek jim želi, da bi uspeli in stopili v korak z napredkom.

Stopili smo v obrat pletilstva, v katerem je polno vrhovih butar. V njem je zaposlenih 7 delavcev, ki marljivo izdelujejo košare za kruh in zibelke za otroke. Tovarišice s spretnimi prsti prepletajo po tri do štiri metre dolge vrbe v dno košare, ki hitro raste do potrebne velikosti.

V obratu galanterije dela 8 ljudi ležalne stole; preje so izdelovali male samokolnice. Obrat ima skromne prostore, potrebno bi jih bilo povečati. Potrebujemo kredit, da bi proizvodnjo dvignili. Volje in elana imajo dovolj, pomagati bi jim bilo treba, pa bi se bolj razvili, so nam dejali. V njihovih naporih jim želimo veliko uspeha, ker so dobri in delovni ljudje.

Življenje ljudi v struški dolini se ni še veliko spremenilo. Skromno poljedelstvo in živinoreja, kuhanje apna in gozd — to so še vedno osnovne dejavnosti ljudi, ki živijo v tem predelu. Skromni so še začetki otalih dejavnosti. Osnova pa je postavljena.

stanejo, ker jih ne vznemirjajo nobeni glasovi in šumi dobe 20. veka. Tu pa tam pripelje po cesti avto ali traktor, ki zmoti mir in življenje ljudi po grapah, gozdovih in domovih.

Ustavimo se pred pisarno delovstva KZ. Jože Nose nam je pojasnil, da je na obratu zaposlenih vsega skupaj 8 ljudi. Redijo 27 glav goveje živine. Izvajajo odkup kmetijskih proizvodov, lesa in zelišč. Tudi polhove kožice odkupujejo, v pisarni jih imajo že več sto kosov. Tako je obrat KZ tisti osnovni organ, ki povezuje ljudi doline Strug v celoto. Ljudje v Strugah so znani kot marljivi delavci. Zemlja je skopa, veliko znojja je potrebno, da se iz nje

Mirno je življenje v Strugah

Jesenske barve se prelivajo po vznožjih in vrhovih Male gore in Suhe krajine. Listje po drevmih rumeni in odpada. Jesen že s polnim korakom stopa po deželi gričev, gora in ravnin. Vasi se blešči kot velike jate raznobarnih ptic, ki so pristale na svojem poletu, da si odpočijejo.

Avto polagoma vozi po lepi cesti v dolino Strug. Mala gora, ki bdi nad dolino, je pokrita z raznimi barvami. Med drevjem in leskovjem se prikazuje Rapljevo. Ljudi je malo okrog hiš. Delovni dan je in ljudje so izven doma pri svojem vsakdanjem delu. Povsod je nekako tiho in mirno, nikjer ni nobenega ropota. Zivci po telesu ob-

borca in ga pokopati pod bukov v borštu. Mladinke smo spletile venec z napisom: »Tiho počivaš pod hladno odejo Bobi in sanjaš o svobodi, ki žari na vzhodu.«

Njega in tisoč in tisoč njemu enakih se spominjamo tudi letos na dan mrtvih.

Hiše in okolje bodo uredili

V Livoldu ženske mislijo, kako bi prišle do varstvene ustanove za otroke, kamor bi dale svoje otroke v času zaposlitve. Otroci so sedaj prepuščeni sami sebi, ko so matere na delu. Nič ni potem čudnega, če se dogajajo nesreče na cesti ali pa kje drugje, ker so otroci brez nadzorstva. Za otroško ustanovo bi bilo prav, da bi prispevale tudi gospodarske organizacije, kjer so zaposlene naše ženske.

Napravili smo program, da bomo drugo leto proslavili splošno vstajo vsi z odkritjem spominske plošče padlim borcem in žrtvam fašizma. V ta namen bi morali že letos urediti hiše in okolje po vasi, ker je več hiš, ki so pod upravo KGP in jih je potrebno nujno popraviti, ker so v zelo slabem stanju. Stanovanjski odbor je na seji obravnaval to vprašanje, na katero je povabil tudi predstavnike KGP in ObLO Kočevje, pa se vabilu ni nihče odzval, dasiravno so iz direktive KGP obljubili, da bo prišel njihov zastopnik. Ljudje tak odnos kritizirajo in želijo, da se popravi. Vaščani bodo uredili svoje hiše in okolico za

DEBELJAK CIRIL-SLAVE

Spomini na oktober 1941

(Nadaljevanje in konec)

Tovariša sta napela vse sile, toda sneg se jima je trdovratno upiral, bila sta na kraju moči. Trideset metrov od steze je eden omahnil smrtno zadet. Njegova kri je več metrov okrog obarvala sneg. Drugi je dvignil roke. Odpeljali so ga na komando, katera je bila v Povletovi hiši. Po zaslišanju so ga zaprli v svinjak, ki so ga močno zastražili.

Drugi vojaki so nadaljevali s preiskavami po vasi. Obrnili so vse luknje in koticke po hišah, hlevih in skednjih. Domačini so se zadrževali po hišah in čakali konec te mučne situacije. Kaj vse bo še prinesel dan, ni nihče vedel. Vedeli smo le, da ni pričakovati nič dobrega. V tem času je človeško življenje pomenilo nič, saj okupator ni upošteval drugega zakona kot fašističnega. Slovensko ljudstvo je bilo zapisano uničenju. Vedeli smo, da je naš odgovor na to samo eden: sprejeti enakopraven boj in boriti se vse dotlej, dokler sovražnik ne bo preganjen iz zaslužene domovine. Ker so v vasi tako čutili vsi ljudje, jih je to združilo med seboj.

Na robu vasi poleg gozda je stal naš skedenj. Ko je to jutro trinajstletni brat Pavel šel po seno za živino, je v njem našel nekega partizana, ki se je bil semkaj zatekel. Nameral je priti v vas pod pretezo, da je domačin. Ker je ta dan situacija bila več kot nevarna, smo brata poslali nemudoma nazaj v skedenj s sporočilom, da naj se tovariš kar se da hitro umakne v gozd.

Skupina desetih Italijanov se je bližala skednju, ko so opazili, da se na vrtu med vejami jablan nahaja tu pa tam še katero jabolko. Veseli so jih klatili in se podili za njimi. Med tem časom je brat Pavel brezskrbno žvižgal poleg njih proti skednju s košem na ramah. Roke je tiščal globoko v žepu, v katerem je skrival kos kruha in nekaj jabolk za tovariša v skednju. Tovariš je bil pripravljen za odhod in ko je bila pozornost Italijanov obrnjena na jabolka, mu je dal znamenje za skok. V nekaj skokih je dosegel varno zavetje gozda. Sled v snegu je brat skrbno zakril in se vrnil v hišo.

Okrog poldne so Italijani pripeljali iz Jelenovega žleba Rudežvega logarja tovariša Lavriča. Našli so ga v hiši prav v trenutku, ko je čistil svojo lovsko puško. Pokazal jim je dovoljenje za nošenje orožja, toda Italijani so ga kljub temu začeli divje pretepali. Hišo so mu izropali in zažgali, njega pa, uklenjenega, vsega krvavega, pripeljali v vas. Zaprli so ga v svinjak, kjer je bil zaprt že prej ujeti ranjenec.

Snežilo je kar naprej. Za kak trenutek je veter utihnil, potem pa je zopet burja divje zavijala okrog vogalov. Vsa vas je bila zastražena. Straža je stala za vsako hišo, na vzpetinah okrog vasi pa so v snegu naredili bunkerje za mitraljezka gnezda. Zastržili so tudi ceste, ki pelje od Bele vode proti Glažuti in Jelenovem žlebu.

Skozi zavijanje vetra sta zopet padla dva strela, skupina vajakov je tekla po vasi proti naši hiši. Zalostno presenečeni smo zagledali partizana, ki je prišel iz gozda v vas. Nekateri vaščani so potem trdili, da je bil tovariš Gnidica doma iz Dolenje vasi pri Ribnici. Naletel je bil naravnost na bunker: zvezanega so odpeljali na komando, po zaslišanju pa so tudi njega zaprli v svinjak.

Končno je prišla noč. Težko je bilo predvideti, kaj bo prinesel naslednji dan. Polasčal se nas je strah pred zaporom in internacijo. Na beg v gozd zaradi visokega snega ni bilo za misliti. Sklepali smo, da se Italijani kmalu ne mislijo umakniti iz vasi, kajti drugi dan je za njimi prišla tudi komora s hrano. Vaščani so jim morali odstopiti svoje postelje in sobe, sami pa so spali na podih ali pa na stelji v hlevih.

Drugi dan so ujeta partizana in logarja Lavriča odpeljali iz vasi. Vsi trije so imeli zvezane roke in bili močno zastraženi.

Stražarji, ki so bili za našo hišo so zelo pridno kurili ogenj, ki je gorel noč in dan. Zaskrbljena sva z bratom hodila gledati koliko drv so že pokurili. Med naloženimi drvmi je bilo skritih okrog dvesto nabojev za puške. Tretjega dne so bili že čisto blizu. Kako preprečiti nesrečo, ki je grozila? Pod pretezo, da drobna drva prehitro pogore, sva začela na ogenj nositi debele bukovke grče. Uredila sva ogenj, da je gorel kar se da lepo. To je tudi stražarja nekoliko omehčalo. Če bi bil vedel, zakaj tolikšna naša ustrežljivost in skrb za njegov ogenj, bi nam gotovo slaba predla.

Četrtega dne dopoldne so končno Italijani zapustili vas, vrnili so se na Velike Bloke. Kot po potresu, je bilo videti po vasi: povsod polno raztresene slame, povsod pogorišča, povsod človeški odpadki, okoli hiš, po senikih, nekje celo po sobah. Kot bi bili odšli Vandali, pravo razdejanje je ostalo za njimi.

Zopet smo svobodno vdihnili čisti planinski zrak. Vsem je odleglo, kot bi se nam odvalil kamen od srca. Pokopali smo ranjenega tovariša, ki je padel za vasjo. Po poznejših ugotovitvah je bil študent medicine. Nekateri so pripovedovali, da je bil Kigojev iz Ljubljane. Do ostalih treh tovarišev, ki so padli visoko v gozdu, zaradi velikega snega nismo mogli takoj priti. Sele čez nekaj dni smo se z dvema paroma konj uspeli prebiti do njih in jih pripeljati v vas. Vsi padli tovariši so bili pokopani na pokopališču v Loškem potoku.

Ti burni oktobrski dnevi leta 1941 so bili zelo pomembni za nadaljnji razvoj NOB, ne samo za vas Bela voda, ampak za ves Loški potok in širšo okolico. Vaščani Bele vode so skoraj vsi do konca vojne ostali zvesti NOB. Nobene težave, ne žrtve, ne streljanje talcev in dvakratni požig vasi, niso mogli zlomiti tega borbenega duha, ki ga je v našo vas prinesel narodni heroj tovariš Ljubo Šercer s svojimi prvoborci.

Neznanemu partizanu v spomin

Bobijeva smrt

Veliko je grobišč in posameznih grobov, kjer počivajo padli junaki naše revolucije, med njimi veliko takih, o katerih se ne ve, kdo so.

Ta sestavek govori o junaku, kateremu nismo vedeli imena. V njegovi enoti in na terenu so ga poznali pod imenom Bobi. To je bilo potrebno zaradi konspiracije. Bilo je leta 1942. Krimski četa, ki se je utaborila pod obronkom Ostrega vrha v Veliki gori, je štela že več mož. Bili so fantje iz vseh krajev Slovenije, fantje junaških src in neomajne vere v zmago. Pot jih je večkrat vodila skozi vasi Ribniške doline. Na vprašanje, iz katere enote so, so vsi v en glas odgovorili: »Mi smo Ronkovci.« Mavsar Lado — Ronko je bil namreč njihov komandir.

Med njimi je bil tudi mlad fant, star komaj 17 let. Bil je neustrašen. Med hajkami je vedno govoril: »Lahi nas ne poznajo, ne vedo s kom imajo opravka. Pokazali jim bomo, kaj znajo borci proti fašizmu.« Po narečju sodeč je bil mladi fant z Notranjske, klicali pa smo ga Bobi.

Bližajoča italijanska ofenziva je hotela pomesti z borci za svobodo. Toda partizani niso mirovali. Delali so načrte za napade in krepili svoje vrste z novimi borci. Preskrba s hrano je bila vsak dan zahtevnejša. Aktivisti na terenu pa smo imeli največ dela s pridobivanjem novih ljudi za OF.

Bobi je napredoval. To nismo ugotavljali po njegovi zunanosti, ampak po njegovi smelosti in drznosti. Članom mladinske organizacije v vasi Kot je za-

upal, da so ga v enoti sprejeli v SKOJ. To je zanj pomenilo veliko. Ure in ure nam je ob šestih drevih bukovega boršta govoril o nalogah OF in SKOJ. Če danes pomislim, res ne morem verjeti, da je tako delo opravljal fant, star 17 let. Njegovo delo ni bilo zaman. Že 1942. smo ustanovili pri nas organizacijo SKOJ.

Med italijansko ofenzivo, ko se je enota umikala iz kraja v kraj, Bobi ni zgubil stika s terenom. Čeprav so od vasi Dan do Kota in Ravnega dola drdrali sovražnikovi oklopni oddelki, Italijani pa kričali vsi vprek: »Mamma mia — partizani!« se je Bobi po skrivnih poteh priplazil do nas in nam vlival novih moči za delo. Poznal ni počitka, ampak le delo in boj proti krvočnemu sovražniku.

4. avgusta 1942 se je zgodaj zjutraj pod obronkom gozda zaslišal krik in močan stok. Čez nekoliko minut sem pohitel proti kraju, od koder se je silščal stok. Videla sem sliko groze in junaštva. Bobi, čeprav že smrtno zadet, je klečal na italijanskem vojaku. Kljub temu, da so mu pohajale moči, je zbral zadnje sile, z ustmi povlekel bombo in jo vrgel v neposredno bližino. Eksplozija je ubila krvočnega fašista, pretrgala pa je tudi niti življenja temu mlademu fantu, partizanu, skojevcu.

Čeprav so se Italijani znašli nad nedolžnimi vaščani, jih gonili v taborišča, požigali domove in podobno, je uspelo mladinski organizaciji izkopati grob, pobrati raztežene koščke zadnjih ostankov neustrašenega

Med betoniranjem temeljev za novi 20-stanovanjski blok, ki ga gradi SGP Zidar za svoje delavce v Šeškovi ulici v Kočevju

Lepa zmaga

V Ribnici je bila v nedeljo, 29. oktobra odigrana prvenstvena nogometna tekma med domačim Borcem in moštvom iz Domžal. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje, saj je NK Domžale prvi na lestvici in doslej še neporažen.

Ze prvi polčas je pokazal, da bo igra zanimiva in borbeno. Vendar se domačini v tem delu niso mogli znajti in doseči zadetka. Nasprotno pa so gostje zaigrali dobro in dosegli dva gola. Ob zaključku prvega polčasa so bili gledalci prepričani, da je zmaga gostov zagotovljena in da je le še vprašanje, koliko golov bodo zabili.

Domačini pa so v drugem polčasu zaigrali mnogo bolje. Gostje so se morali umakniti v ob-

rambo... in začeli dobivati gole. Domačini so najprej izenačili na 2:2, potem pa zmagali s 3:2. Gledalci so pomembno in lepo zmago domačih nogometašev toplo pozdravili.

O športni dejavnosti v Ribnici precej pišemo. Prav bi pa bilo, da spregovorimo nekaj besed tudi o orodni telovadbi, ki je v Ribnici zelo priljubljena. V zadnjem času ugotavljamo, da ta panoga športa več ne deluje. Pred leti je več članov Partizana tekmovalo v orodnem mnogoboju. Mladinke in članice so

Kaj bo z orodno telovadbo?

tekmovala v nižjem razredu, mladinci pa celo v višjem. Na republiškem in zveznem prvenstvu sta dosegla lepe uspehe Gorše in Bavdek. Slednji je bil celo republiški mladinski prvak, na zveznem tekmovalju je zasedel tretje mesto. Zaradi poškodb na roki je opustil trening in tako so nadaljnji uspehi izostali. Bavdek misli še naprej trenirati in v kolikor bi bili za to dani pogoji, je pripravljen tudi učiti mladino za to panogo športa. Skoda bi bilo, da bi orodna telovadba v Ribnici zamrla ravno v času, ko so dani najlepší pogoji za njen razvoj. Iz orodne telovadbe se je šport preusmeril v druge panoge. Osnovala se je košarka, rokomet, odbojka in nogomet. Vse te sekcije tekmujejo v ligah. Največ uspeha so dosegli rokometarji, ki so se lansko leto borili za vstop v republiško ligo. Uspehi niso zaradi tega, ker igralci igrajo v dveh in celo v treh panogah in so bile ekipe vedno okrnjene. Slabost v tekmovalnih ekipah je bilo tudi to, da so se igralci po trenutnem razpoloženju odločali, kje bodo igrali in je bila sestava močnih ekip otežkočena. Med samimi

igralci je bil večkrat nespornum glede igranja in vse to je uspešno delo zavrnilo.

Stanje se je sedaj popravilo. Več pažnje je potrebno polagati na mlajši kader, ki bo v nekaj letih lahko dosegel lepe uspehe.

Športna dejavnost v Ribnici ima lepe perspektive, potrebno jo je organizacijsko urediti, da se bo še lepše razvila.

Ribnica : Dobropolje 12 : 12

V nedeljo je bila v Ribnici prvenstvena rokometna tekma dolenske lige med domačim Partizanom in Partizanom iz Dobropolja. Na igrišču se je zbralo mnogo gledalcev, saj je na to zanimivo srečanje prišlo tudi okoli 100 dobrovoljskih navijačev. Toda že pred pričetkom je deževalo in tekma je bila zaradi nališov kar dvakrat prekinjena. Obe moštvi sta začeli zelo nervozno, saj sta takoj v začetku zastreljali sedmemetrovki. Gostje so se znašli na splozkem terenu in kmalu so povedli z 2:0. Ves čas je močno deževalo in po 10 minutah igre pri rezultatu 3:2 za goste so igralci morali zapustiti igrišče zaradi nališov. Ko je končno zasijalo sonce, so z igro zopet nadaljevali. Rezultat je bil vedno zelo izenačen. Igra pa je potekala povprečno le po sredini, kajti obe strani igrišča sta bili poplavljeni. Polčas je minil z golom prednosti za domače. Zaradi spolzke žoge so igralci obeh moštev mnogo grešili. Vratarja sta bila požrtvovalna in sta ubranila nekaj zelo lepih strelav. Najlepši gol je dosegel Okoren. Najboljši pa so bili Bajc, Kmet in Bavdek pri domačih. ter Pungelj, Zevnik in Tiselj pri gostih. Sodnik je svojo nalogo opravil zelo dobro.

Komemoracije

Ob številni udeležbi prebivalstva je 1. novembra, na Dan mrtvih KOZB Kočevje organizirala komemoracijo na grobovih padlih borcev na Trati. Grobovi so bili posejani s krizantemami in ostalim jesenskim cvetjem, ki so ga prinesle matere in ostali svojci, prijatelji in bojni tovariši v spomin na tiste, ki so padli, pa vedno živijo v naših spominih.

Godba Svobode ja zaigrala žalostinko. Ignac Karničnik je v govoru padlim borcem med drugim dejal:

„Teško je bilo slovo mater od svojih sinov in hčera, saj je bilo malo verjetno, da se bodo še kdaj živi in zdravi vrnili v objem svojih roditeljev. Materam so se trgala srca ob misli, da je to morda zadnje slovo, zadnji stisk na srce in zadnji pogled v obličje ljubečega otroka. Nihče ne more presoditi, kdo je v tej štiriletni krvavi epopeji utrpel večjo bol, ali borci na bojnem polju ali njihove matere, ki so s tesnobo v srcu pričakovale vest, da so njihovi otroci obležali pred sovražnikovimi bunkerji.

Ti tovariši, ki počivajo v teh grobovih, nas pozivajo, da budno čuvamo mir in da stremimo za tem, da našo zemljo nikoli več ne bo močila kri. Tem žrtvam, katerih kosti trohijo v grobovih, se danes ponovno zahvaljujemo. Oni so dali vse za našo svobodo, svoje življenje, s katerim so pisali najslavnejšo stran naše zgodovine.“

Pevci so zapeli dve pesmi, pionirja sta recitirala in godba je ob zaključku spet zaigrala žalostinko.

proti pokopališču velika kolona ljudi s praporom Zveze borcev in gasilsko godbo. Pred spomenikom padlih borcev na pokopališču je bila žalna slovesnost. Ko je odigrala godba žalostinko, je govoril o. junaštvu padlih borcev in njihovem doprinosu za svobodo znani prvoborec Zdravko Prebil-Abi. Zatem so se zvrstile recitacije šolskih otrok.

Spomenik je bil za to priložnost lepo urejen.

Sušje

Na Dan mrtvih je bila pred spomenikom padlih borcev in žrtve fašističnega terorja pred šolo v Sušju lepa spominska svečanost. Upravitelj tamkajšnje osnovne šole Jože Grebenc je v imenu krajevne organizacije Zveze borcev imel govor, v katerem je orisal veličino žrtve, ki so darovali življenje za svobodo domovine. Ob tej priložnosti so šolarji recitirali tudi pesmi, kar je dalo slovesnosti še globlji pomen.

Slovesnost v Sušju je bila zelo lepa. Tudi spomenik je bil lepo urejen. Skoda, da na slovesnosti ni prisostvovalo večje število svojcev padlih borcev.

Zmrznjena kri

V morebitni vojni bo vprašanje preskrbovanja zdravstvenih ustanov s krvjo za transfuzijo ena največjih težav. Američani že dolgo proučujejo, kako bi kri ohranili uporabno za daljše razdobje. Dosedanji izsledki kažejo, da je potrebno kri naglo ohladiti do 195° C pod ničlo. To se da po novem načinu s tekočim dušikom doseči za pol litra krvi v tridesetih sekundah, medtem ko je dosedanj postopek trajal celo uro. Po novi metodi ostane uporabna zmrznjena kri več mesecev.

Sodražica

Kakor v ostalih krajih so tudi v Sodražici 1. novembra lepo počastili spomin padlih borcev in žrtve fašističnega terorja. Kmalu po 9. uri se je napotila

Pred odprtim grobom se poslavlja v imenu množičnih organizacij od Rudija Podlogarja njegov dolgoletni sodelavec, tovariš in prijatelj Peter Šobar

Preizkušnja pred prvenstvom

V ponedeljek zvečer je bil brzopotezni šahovski turnir, ki se ga je udeležilo 20 šahistov iz Kočevja in okolice. Prvo mesto si delita Stimec in Mestek s 6 točkami, drugi je Mohar, tretje, četrto in peto mesto si dele Šafar, Lisac in Turk, vsi s petimi točkami. Turnir je obenem pokazal, da je v Kočevju več zelo dobrih mladih šahistov.

Ta turnir je bil samo začetna preizkušnja pred posameznim odprtim šahovskim prvenstvom Kočevja, ki se prične v ponedeljek, 6. novembra 1961 ob 19. uri v spodnjih prostorih Hotela »Pugled«. Na njem bo sodelovalo blizu 30 šahistov. Ljubitelji šaha, ki žele sodelovati na turnirju, se lahko prijavijo za tekmovanje do ponedeljka.

Šahisti se javno zahvaljujemo upravi Hotela »Pugled«, ki je omogočila, da bo lahko odigran turnir v prostorih hotela.

Gibanje prebivalcev

Obvestila

Sporedi

čestitke

Mali oglasi

množičnim organizacijam mesta in okolice Kočevja. Prav posebno nam hvala pevcem, godbenikom, sosedom in vsem ostalim, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala za ganljive besede govornikom.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Vida, Milena in Anica z družinami.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše ljube matere Marije Zrimšek iz Novih Lazov, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so karkoli pomagali in jo spremlili na zadnji poti. Posebna hvala organizacijam in ostalim za darovane vence, zdravstvenemu osebju in govornikom.

Zalujoče hčerke in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Po težki in kratki bolezni je mnogo prezgodaj preminil naš nepozabljeni mož, ata in tast

Ignac Novak

upokojenec iz Salke vasi. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli sočustvovali in delili težke trenutke z nami. Posebno se zahvaljujemo darovalcem vencev in cvetja, organizacijam, društvu upokojencev, godbi, govornikom, zdravstvenemu osebju ter duhovščini.

Zalujoči: žena Lojzka, sinovi in hčere z družinami ter ostalo sorodstvo.

JADRAN KOČEVJE: Od 3. do 5. novembra jugoslovanski film »Skupno stanovanje«, 5. novembra matineja za otroke, jugoslovanski film »Sumljiv obraz«, 6. in 7. novembra jug. ital. film »Maščevalec«, 8. in 9. novembra francoski film »Ti strup«, 10. do 12. novembra ameriški barvni film »Tom Palčić«.

SVOBODA RUDNIK: 4. in 5. novembra ruski barvni film »Tihi Don III. del«, 11. in 12. novembra argentinski film »Tango ljubezni«.

RIBNICA: 4. in 5. novembra ameriški film »Starec in morje«, 11. in 12. novembra ruski barvni film »Leta radosti«.

LOŠKI POTOK: 5. novembra ameriški film »V pomladi življenja«, 12. novembra francoski film »Oče, mama, moja žena in jaz«.

VELIKE LAŠČE: 4. in 5. novembra angleški barvni film »Iskalci«, 11. in 12. nov. fran-

coski film »Velike družine«. KOČEVSKA REKA: 4. in 5. novembra angleški barvni film »Bodimo srečni«, 8. novembra ameriški barvni film »Puščava živi«, 11. in 12. novembra ameriški barvni film »Tri ure do odločitve«.

PREDGRAD: 4. in 5. novembra mehiški barvni film »Muzika v noči«, 11. in 12. novembra ameriški barvni film »Osvajalec Džingiskan«.

BROD NA KOLPI: 4. in 5. novembra jugosl. film »Kota 905«, 11. in 12. nov. jug. film »Tri korake v prazno«.

POJASNILO

Bralce in uprave kina Velike Lašče, Dobropolje in Kočevska Reka, naprošamo, da nam oporočijo nečlubo pomoto, ki se nam je dogodila v zadnji številki »Novic« v sporedu kino predstav. Uprave kina v Sodražici in Dobropolju, pa naprošamo, da nam dostavijo svoje programe za objavo. Uredništvo

naš obveščevalec

KOČEVJE

Poročili so se: Gorše Ivan, kovaški pomočnik iz Kočevja, Rudnik 23, star 24 let in Turk Kristina, natakarica iz Kočevja Seškova 20, stara 23 let; Bradač Ivan, kmetijski tehnik iz Dolge vasi 69, star 25 let in Koje Milka iz Salke vasi 32, stara 17 let; Granda Franc, lovski nadzornik iz Seča 1, star 34 let in Kasun Nada, gospodinja iz Seča 1, stara 28 let.

Rodile so: Vidmar Nada, gospodinja iz Koblarjev 28, deklica. V Novem mestu so rodile: Kranjec Angela, iz Kočevja Črnolajška 12, deklica; Jureč Marija iz Mozlja 11, dečka; Jerše Antonija iz Lipe 3, deklica.

Umrla sta: Podlogar Rudi, upokojenec iz Kočevja Roška 50, star 62 let in Novak Ignac, upokojenec iz Salke vasi 43, star 69 let.

RIBNICA

Poročila sta se: Pucelj Alojz, zidarski pomočnik iz Dan 22 in Arko Albina, tkalka iz Dan 2. Umrl je: Prijatelj Anton, prežutkar iz Maršičev 4, star 79 let.

OBVESTILO

Delavska univerza Kočevje bo organiziral jezikovne tečaje za: angleški, francoski, italijanski in nemški jezik. Vpisovanje je do 10. novembra v prostorih DU.

CESTITAJO

Ljubljeni mami Kati Turk iz Drage želimo ob praznovanju 86. obletnice še mnogo zdravih in srečnih let.

Hvaležni otroci s trinajstimi vnuki.

Dragemu bratu Jožetu Zagarju in njegovi ženi za 50-letnico rojstva iskreno čestita — Lojzka z družino.

Dragi mami Katarini Leskovšek za 49. rojstni dan, želijo vse najlepše sin Srečko in ostali.

PRODAM

Ugodno prodam, dve postelji, dve nočni omarici, eno psiho. Naslov v upravi »Novic«.

»NOVICE« — glasilo Občinskega odbora SZDL Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska CZP »KOČEVSKI TISK« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Peter Šobar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uredništva in uprave 389. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oz. 3 ameriške dolarje. Tekoči račun: 600-78-1-265 pri Komunalni banki Ljubljana, podružnica Kočevje.

Komunala Kočevje je oskrbe-
la hišne svete in podjetja z lič-
no posodo za odpadke. Namen

je bil jasen. Odpadki naj gredo
v posodo, da bodo stanovanja,
ulice in mesto lepši.

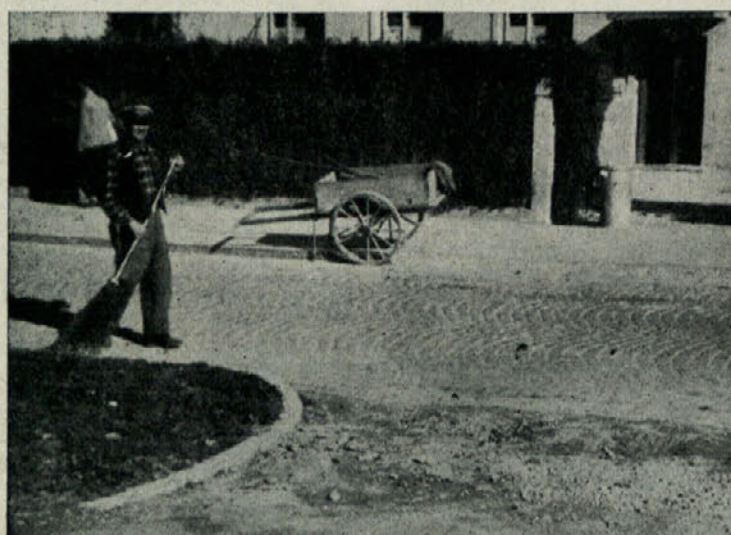
SNAGA ali NESNAGA?

Povsod pa Komunala ne čisti
redno ob sredah in sobotah, kot
je določeno. Večkrat se zgodi,

kot je bilo v nedeljo 29. oktobra,
da so posode stale po ulici, kot
kažejo slike.

Otroci se okrog njih lovijo in jih tudi prevrnejo, da dobimo
namesto snage — nesnaga.

Čistilci ulic in posod za smeti,
ki skrbijo za red in čistočo povedo
marsikaj, kaj se vse odmetava
v posode in po ulicah. Zdaj, je-
seni, so ulice polne kostanjevih
lupin, ker ne vidimo posod za
odpadke. V posode hišnih sve-

tov pa pridejo tudi odpadki, ki
ne spadajo vanje. Za red in či-
stočo moramo torej razen Komu-
nala skrbeti tudi stanovalci
in hišni sveti. Na sliki Anton
Škufca pri čiščenju ulic.

0 kompoljskih polharjih

Pred nekaj leti so šli trije
polharji čez noč v hrib loviti
polhe. Eden izmed njih, edini ki
še živi, pripoveduje:
— Ko pridemo do polšne, to
je luknje, kjer domujejo polhi,
nastavimo past. Okoli enajste
ure se nekaj ujame. Prvi prite-
če do pasti Ulčar — ker je bila
mesečna noč, se je dobro videlo
— in zavpije: »Maček se je ujel!
Kako ga bomo sneli?« Drugi
pride Jernejev in pravi: »Kuna
je.« Tretji, Rusov Stefan, ugo-
tovi šele, da je velik polh in ga
sname. Samo tistega smo ujeli
to noč. Tehtal je 31 dkg. Torej
trije polharji ujeli le enega
polha.

Letos so lovili sami mladi pol-
harji, ki so tudi ujeli same mla-
de polhe. Večjih je bilo malo,
ker ni bilo dosti paše. Ko bi jih
pustili, bi bilo drugo leto več
živali. Prej so se stari polharji
zmenili, kdaj in kako bodo lo-
vili, zato so tudi ujeli res debe-
le polhe. Poljša mast je za zdra-
vilo, kože pa za kape, ki so top-
le in so bile včasih zelo imeni-
ne. Brat moje žene je imel pol-
hovko. Ko se je sprehajal z njo
po Dunaju, mu jo je snel z gla-
ve neki gospod in mu dejal, ko
jo je pomeril, da mu da zanjo,
kolikor hoče.

Vaščan

39

»Ze mogoče,« je zamrmral Gray.

Sicer pa si oglejta te posnetke,« je nadalje-
val Quine. »Ce bo kateri izmed vaju opazil vsaj
delno znan obraz... Saj dovolita, rad bi tudi
Donillyjevima pokazal te posnetke. Telefoniral
jima bom. Kasneje bi jih pokazal še Eileen.«

Naglo je odšel iz sobe, ne da bi se ozrl.
Gray se je zamišljeno zagledal v slike. Tudi Pol-
lard je stopil bliže.

»Ne morem reči, da sem katerega izmed teh
obrazov že kdaj videl,« je začel Gray.

Pollard je odkimal. »Tudi meni ti obrazi ne
povedo ničesar.«

»Morda sem katerega izmed teh videl kje v
senci, seveda pa se tega nikakor ne zavedam,«
je rekel Gray. »Včasih si človek po naključju
zapomni kak obraz, pogosto je to njegovo spo-
znanje le nekje v podzavesti.«

Pollard je molče brskal po posnetkih. »Koli-
kor se morem spomniti, nisem nikoli videl nobe-
nega izmed teh obrazov.«

»Hm,« je rekel Gray in vzel najbližjo sliko.

iz naših krajev

Nabavili bodo instrumente

29. oktobra je razpravljala o
svojem delu aktiv LM v Elektro
Kočevju. Iz poročila, ki ga je
podal predsednik aktiva, je raz-
vidno, da se je mladina aktivno
udeleževala z delovnimi akci-

jami v podjetju. Med mladinci
je tudi nekaj takih, ki niso
imeli pravega razumevanja do
organizacije in so stali ob stra-
ni. Vprašanje obstaja tudi za
tiste mladince, ki so na terenu

in se do sedaj niso vključili v
aktiv podjetja. Zato so sprejeli
sklep, da se vključijo v aktiv tudi
te mladince, da bo delo še bolj
uspešno. Nabavili bodo tudi in-
strumente in organizirali god-
beni odsek. Aktiv, ki je dela-
ven, bo moral posvetiti več truda
za idejno politično delo v bo-
dočnosti.

PREDGRAD

Predgrad, 24. oktobra. Posest-
niki iz Predgrada bodo kmalu
začeli s sečnjo bukovine na De-
belem vrhu. Do sedaj so ves les
prevažali iz Debelega vrha čez
Veder do Zadrutnega doma v
Predgrad sami lastniki z vozovi.
Sedaj, ko je napravljena cesta do
Vedra, po kateri lahko vozi-
jo avtomobili, bo obrat KZ na
Vedru uredil skladišče in vozi-
kom ne bo potrebno voziti lesa
do Predgrada. Tako bo delo
precej olajšano.

GROB OB POTOKU

Grob ob potoku leži,
na njem se jutranja rosa blešči.
Rožica na njemu bo skoraj
ovenela
in ptičica na veji bo žalostno
pela.
Deklica s solzami bo rožico
zalila,
mamica njena jo bo potolažila.
Saj je tu padel očka njen,
ki bil je zaveden Sloven.
Ne bo deklica nikdar
pozabila,
njega, ki s stisnjeno pestjo
šel v partizane je,
da bi osvobodil našo lepo
zemljo.

Kozar Danila,
4. r. Osn. š. Kočevska Reka

Burger Danica,
Ribnica 50

PTIČICA

Ko iz šole sem šla vesela,
na drevju ptičica je pela:
»Rada v šolo moraš hoditi,
doma pa pridno se učiti!«
Danes ptičica ne poje,
ker je slabe volje.
»Ptičica mala,
zakaj ne prepevaš.
Zakaj srcece mi več ne
ogrevaš?«

Murovec Marčeta,
4. r. Osn. š. Kočevska Reka

Dionirski kotiček

Nemško-domobranski bunker

Za našo hišo rastejo hruške.
Tja se otroci zelo radi zateka-
mo. Pozimi se tam sankamo,
poleti se skrivamo, igramo in
lovimo, jeseni pa klatimo hru-
ške. Tam je tudi velik kup ka-
menja. Nekoč sem vprašala oče-
ta, zakaj je tam toliko kame-
nja. Povedal mi je sledeče: Tu
je bil včasih bunker, v katerem
so bili Nemci in domobranci. Ta
bunker je bil zelo skrit in se ga
zlepa ni opazilo. Do njega so
bili pod zemljo speljani jarki.
Po njih je sovražnik skrivaj za-
hajal v bunker. V njih so se
stalno zadrževali, opazovali oko-

lico z daljnogledi in stražili po-
stojanko. Stalno so imeli pri-
pravljene puške na strel. Nekoč
so ustrelili nekega delavca, oče-
ta 7 otrok, ker so mislili, da je
partizan. Šel je zjutraj na delo,
ni poslušal povelja stražarjev,
zato je bil ubit.

Po odhodu Nemcev so bunker
podrli.

PETELIN NA STREHI

Pod gozdom vasica stoji,
prav majhna je, le hišice tri.
Vrh ene na strehi petelin čepi.
Čepi, ne zleti, se zmerom vrti,
v daljo kriči: »Jaz sem kikiriki,
pred ognjem varujem kar hišice
tri!«

Cankar Marko,
5. a. r. Osn. š. J. Šeško

Spomini s Travné gore

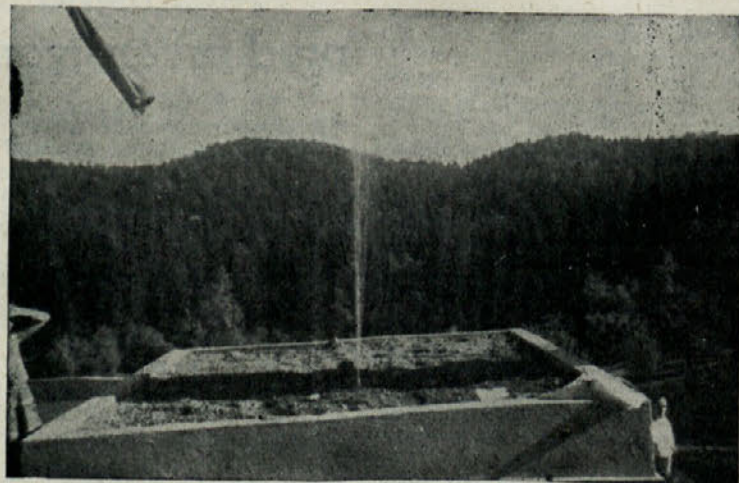
Letošnje počitnice sem zelo
lepo preživel. V mesecu juliju
sem bil v koloniji na Travné go-
ri. Tam se nas je zbralo okrog
50 otrok iz raznih krajev kočev-
ske občine. Otroci smo se med
seboj zelo dobro razumeli. Bi-
vali smo v domu, kjer smo imeli
tudi hrano.

Tovarišice in tovariši so bili
zelo prijazni. Trudili so se, da
bi nam otrokom bilo čim boljše.
Igrali smo se najrazličnejših
iger, hodili na sprehode in dalj-
še izlete in prepevali. Ob večer-
ih smo kurili taborne ognje,
peli in si pripovedovali zgodbe.
Dnevi so kar prehitro minevali.

Obiskali smo tudi partizanski
kraj Goro, ko so padlim borcem
odkrili spominsko ploščo. Na
predvečer tega praznika so nas
obiskali bivši borci Ribniškega
bataljona. Tedaj smo zvedeli,
kako pomembni so bili ti kraji
v času NOB. Tu je bil od Nem-
cev ujet tudi moj očka, zato sem
še bolj vesel, da sem letošnje
počitnice preživel na Travné
gori.

Vsem tovarišem in tovariši-
cam in pionirjem, ki so bili z
menoj v koloniji, pošiljam lepe
pozdrave.

Gabrič Stanko,
5. r. Osn. š. Kočevska Reka

Dom na Travné gori je dobil vodovod

(Foto: »Novice«)

Urednikova pošta

SLABO VEDENJE MLADIN- CEV TUDI V SODRAŽICI

Tov. urednik!

Pred kratkim smo čitali v No-
vicah o izključitvi treh mladinc-
ev iz organizacije LMS v Rib-
nici. Danes pa moramo poročati
o slabem vedenju nekaterih
mladincev v Sodražici. Tudi pri
nas napravljajo mladinci nepre-
mišljena dejanja in občutno ško-
do državljanom. Tako so prete-
kli teden pijani v nočnem poho-
du dali pri posestniku J. M. dva
ročna vozčka na streho drvar-
nice. En vozček je bil poln repe,
na istega so dali pokonci še dru-
gega ter na ojnico privezali ve-
dro z vodo. To jim ni zadosto-
valo in šli so še k sosedu ter
nasuli v bencinski rezervoar
motorja pesek, kamenje, lesne
odpadke itd., tako da ima last-
nik občutno škodo. Sli so še h
gospodarju F. Š. ter tudi tam
dali vozček na streho. Gotovo
so se oglasili še drugod. Ze pred
nekaj tedni so v isti bencinski
rezervoar motorja nasuli kame-
nje in soli, da je imela lastnica
motorja skupne škode nad 20.000
dinarjev. Mladinci neprestano
oprezajo, kje bi mogli prizade-
jati kakšno škodo. Na primer:
ko se je z mopedom pripeljaljo
neko dekle, je našlo, vrnivši se
iz trgovine, zračnico prazno, ker
so odvzeli ventil, da se je mo-
rala peš vrniti domov. Nek drug
mopedist, ki je imel na krmilu
zrcalo, je opazil, da so mu zli-
kovci odlomili in ukradli zrcalo.
Taka in razna nevspešna dejanja
se stalno ponavljajo, zato je čas
da se jih razkrinka in občutno
kaznuje, da ne bodo več kalili
nočnega miru. Pomnilni mor-
amo, da je to največja taka mla-
dina, ki ne sodeluje v društvih
in ki si noče najti boljšega raz-
vedrila ter se rajši poslužuje
podlega in nekulturnega pona-
sanja.

J. I. Sodražica

250.000 DIN ŠKODE

Tovariš urednik!

K članku 250.000 din škode,
ki je bil objavljen v zadnji šte-
vilki Novic pripominjamo, da
J. G., ki je povzročil nesrečo, ni
zaposlen pri nas, ampak je pri
nas le na tečaju predvojaške
vzgoje. Dalje pojasnjujemo, da
lahko vsak član AMD Kočevje
oziroma član AMSJ opere sam
avtomobil na perišču društva
brezplačno.

Predsednik AMD Kočevje
ing. Janez Trošt

OB ROBU

MEHANIKI ALI TRGOVCI

V trgovini Potrošnik pri go-
stišču (ne hotelu) Pugled v Ko-
čevju sem kupoval preteklo so-
boto bonbone. Pozornost so mi
pritegnile precej zamazane ha-
lje prodajalcev. Nisem se mogel
vzdržati, da ne bi pripomnil:

— Halje pa imate črne, kot
da ste v službi pri Itasu.

Prodajalci pa:
— Ja, ko je že sobota. Ob so-
botah jih menjamo.

Morda ne bi bilo slabo, ko bi
prodajalci živili menjali oziroma
prali halje bolj pogosto. To bi
bilo potrebno zaradi higiene pa
tudi prodajalci in prodajalke bi
bili v čistih haljah bolj prikup-
ni, potrošniki pa bi v take trgo-
vine raje zahajali.

GNOJNICA NA CESTI

Na cesti proti kočevskemu po-
kopališču, točneje povedano, pri
skupini hiš, izmed katerih nosi
ena hišno številko Trata 11, je
na sicer kar dobro urejeni cesti
precej luž, neke pa izvirajo in te-
če preko ceste celo — gnojnice.
Ni treba posebej poudarjati, da
čofotanje po lužah in gnojnicah
zelo lepo vpliva na razpoloženje
in zbranost pogrebcev, obisko-
valcev grobišč in drugih držav-
ljanov, ki hodijo tam mimo.

kartončku, ki mu ni bil najbolj pri roki. Sestega
je izbral.

»Kaj pa je storil tisti na številki šest?« je
vprašal advokat.

»Poneverba,« je rekel Gray. »Poneverba in
prevara.«

Spogledala sta se. »Čudna sovpadnost be-
sed,« je rekel Gray. »Brž ko sem namignil na
izsiljevanje, je on postregel s sliko poneverba
in goljufija. Zakaj?«

»Mogoče vse skupaj nič ne pomeni,« je od-
govoril advokat Quine, da je sploh kaj rekel.

»Ze mogoče, vendar moram to preveriti. To-
le, da, goljufija, goljufija. Trenutek!« Zapri je
oči in se skušal spomniti. Skotsko žganje in so-
davnica... Zakaj je iskal zvezo med goljufijo in
žganjem s sodavico?

»Chris Bond,« je nenadoma rekel in pogledal
Quina. »Bond je omenil nekoga, ki je moral za-
radi goljufije v ječo in je tam umrl prej kot v
letu dni. — Da, Mc Creery! Eden Mc Creeryjevih
sorodnikov. Kje je tu zveza?«

»Kakšna goljufija?« ga je vprašal advokat.

»Kdaj? Kje?«

»To bi se dalo ugotoviti,« je rekel Gray. »V
uredništvu kakega lista bodo prav gotovo imeli
to zgodbo. Ali smem telefonirati?«

Dobre četrte ure kasneje je Gray vedel. Od-
rnil je telefon in se obrnil h Quinu.

»David Mc Creery se je pisal,« je rekel. »Zgo-
dilo se je takoj po drugi svetovni vojni. Mc Cre-
ery je vodil goljufivo družbo, ki je vlado slepa-
rila pri vojaških pogodbah. Prejeli so ga, v za-
poru je umrl...« Umolknil je, kakor da razmiš-

lja, potem pa je dodal: »Denarja niso nikoli
našli.«

Spet sta se vprašujoče pogledala. »Ali hoče-
te reči, da ga je skrnil? Koliko?«

»Precej,« je rekel Gray. »Ne vem natanko.
Niso mogli ugotoviti, kaj je storil s tistim de-
narjem. Med obravnavo ni hotel govoriti, poli-
cija ni našla dokumentov o bančnih vlogah ali
čem podobnem.«

Cez čas se je oglašil Quine: »V kakšni zvezi
naj bi bilo to s Pollardom? Ne razumem...«

»Ne morem reči,« mu je odgovoril Gray.

»Mogoče ni zveze... To bom skušal ugotoviti.«

»Denar,« je razmišljal advokat Quine. »Morda
veliko denarja. Kaj menite, ali ga je imela
Beverly Bond? Le kaj so vsi brskali po njenem
stanovanju?«

Gray je v duhu videl velike svežnje bankov-
cev v Beverlynem stanovanju. Morilec... Pod-
taknjen požar... Nestrpno je odkimal.

»Pollard ni neumen. Nihče ne bo kar tako
sežgal denarja. Drugo razlago si bo treba izmis-
liti.« Drugo za drugo je začel jemati v roke slike
na lepenki.

»Mogoče ni med to Pollardovo go-
ljufijo in med Davidom Mc Creeryjem prav no-
bene zveze. To moram ugotoviti. Mislim, da je
že skrajni čas za pomenek z bratoma Mc Cre-
ery...«

»Trenutek,« je rekel advokat Quine. »Kaj pa
Pollard in vaša mala past? Kdaj bo spoznal, da
sva ga potegnili?«

»Sele takrat, ko se bo meni zdelo primerno,«
mu je odgovoril Gray. »Ne delajte si skrbi! Niti
besedice, dokler ni zanka nastavljena! Te sličice
moram vrniti,« je še dodal.